

Saaremaa koolituslaager 2007

Jätkuks 2006. aastal koostöös EDRT-ga korraldatud suvisele treeninglaagrile Väike-Maarjas, korraldas Eesti Päästekoerte Ühing ka sel aastal suvise koolituslaagri. Seekordne laager toimus 3.-5. augustini Saaremaal, endise Nõukogude Liidu raketibaasi territooriumil, praeguse RMK Dejevo puhkealal. Laager korraldati koostöös kohaliku koerteklubiga Aktiiv.

Võib uhkusega öelda, et tegu oli lausa rahvusvahelise laagriga, kuna osavõtjaid oli peale Eesti veel ka Lätist ja Soomest, koolitajateks aga Soome Teenistuskoerte Liidu koolitaja ja atesteeritud grupijuht Annika Himanen ning Lõuna–Eesti Päästekeskuse grupivanem Siim Nemvalts. Kokku osales laagris 34 inimest.

Et reedel varakult tööga peale saaks hakata, oli laagripaik saabujatele avatud juba alates neljapäeva lõunast. Viimased kohalejõudjad tulid aga veel ka hilistel öötundidel.

Esimese laagripäeva teemaks oli maastik. Tööpäev algas Siim Nemvaltsi sissejuhatava loenguga maastikuotsingu korraldusest, orienteerumis- ja sidevahenditest. Teine osa loengust oli pühendatud nõoriotsingu põhimõtete ja selleks vajaliku varustuse tutvustamisele. Paaritunnilisele loengule järgnesid teemakohased praktilised harjutused, mille sooritamiseks jagati laagrilised nelja rühma nii, et igas rühmas oleks liikmeid erinevatest rahvustest ja organisatsioonidest. Gruppidele jagati kätte piirkonna kaardid ning nende ülesandeks oli orienteerumisvahendeid kasutades üles leida neli kaardile märgitud harjutuspaika ning sooritada igas kohas ettenähtud harjutused. Gruppide tööd koordineeriti raadiosaatjate kaudu. Tervel hulgal laagris osalejaist tuli tunde lebada metsas või lagunened hoonetes figurantidena teeseldes kadumaläinud inimesi.

Üheks selle päeva ülesandeks oligi otsinguharjutus, mille eesmärk oli testida koerte juhitavust ehk siis teisisõnu, kas koer läheb täpselt selles suunas, mille koerajuht talle ette näitab. Koerajuhile anti kätte maa-ala, mille jagas kaheks seda läbiv tee. Koerajuht võis maa-alal liikuda vaid mööda teed ning ainult edasi. Koerajuht pidi koera vasakule ja paremale saates kindlustama kogu ala läbiotsimise ning leidma alalt figurandid. Meie grupi koerad töötasid küll innukalt, kuid nii nagu selgus ka õhtusel päeva kokkuvõtval arutelul, tuleks rohkemal või vähemal määral koera juhitavuse kallal vaeva näha veel kõigil. Teiseks ülesande oli kammida läbi üks konkreetne teelõik ja kontrollida mõlemad teeperved. Otsida tuli jälgi, mis näitaksid, et inimene on teelt lahkunud ja metsa läinud. Kuigi osad koerad polnud jäljes väga kogenud, leidis näiteks meie grupp kamba peale kokku tervelt kuus metsa viivat jälge ning märgistasime need nii looduses kui ka kaardi peal. Hiljem selgus, et tegelikult oli jälgi koolitajate poolt tehtud ainult kaks. Ometi ei ole välistatud võimalus, et teised koerte poolt ülesvõetud jäljed võisid jääda mõnest juhuslikust marjulisest või loodushuvilisest selle metsatuka läbimisel. Seda kinnitab ka fakt, et oodatust rohkem jälgi märkisid maha peaaegu kõik grupid.

Kolmandaks reedeseks ülesandeks oli kontrollida metsa ja varemetega ala, et kas ehk seal ei ole mõnd “kadumaläinud inimest“. Meie grupp otsustas jagada ala koerte vahel ning selleks, et koerad üksteise tööd ei segaks alustas iga järgnev koer oma ala kontrollimist

viie-minutilise vahega. Ala kontrolli lõpetades ja otsingu alguspunkti kogunedes selgus, et keegi ei olnud oma alalt figuranti leidnud. Igaks juhuks saadeti üks esialgu puhkama jäetud koer veel korra ühte piirkonda kontrollima, mis võis olla korralikult läbi otsimata. Koer leidiski lõpuks üsna lageda ala ja metsa piirilt figurandi ning nagu hiljem selgus, oligi üks selle rühma koertest figurandi juures käinud, aga kuna ta ei haukunud, siis jäi figurant leidmata. Juhtunu näitab veelkord, kui oluline on teatamine. Kui koer küll leiab, kuid ei teata, jääbki kadunud inimene leidmata. Neljandaks selle päeva harjutuseks oli jõe ületamine. Kuna jõge meil tegelikult käepärast ei olnud, ületasime kahe pinnasevalli vahelist teed. Kasutasime nõõride süsteemi, mis kinnitati mõlemal pool „jõe“ kasvavate puude külge. Võib kaasa tunda inimesele või koerale, kes päriselt peab esimesena jõe ületama, et nõõrid üle viia ja seega läbimärjaks saab. Kui nõõrid olid kinnitatud ning korralikult pingutatud, sai alustada nii inimeste kui koerte üle „jõe“ transportimisega. Jõgi ületatud, tuli harjutus lõpetada lühikese otsinguga mahajäänud hoonetes ja selle ümbruses. Selgus, et nõõritransport ei valmistanud erilisi raskusi ühelegi koerale ega koerajuhile ning kõik koerad, kes jõe ületamise järel otsima saadeti, olid võimelised ka pärast selliseid üleelamisi veel tööd tegema.

Laupäeva teemaks oli varem ja ehitised. Tööpäev algas jällegi Siim Nemvaltsi loenguga varemets otsimise taktikast ja üldpõhimõtetest. Veidi muudetud rühmade koosseisuga alustasime pärast loengut taas praktiliste harjutustega. Selle päeva kõige suuremaks proovikiviks koertele oli nõõridega laskumine. Koerad tuli rakmetega ükshaaval läbi korstnalõõri keldrisse lasta ja sealt edasi otsingule saata. Kuigi koerad sellest mõttest eriti vaimustuses ei olnud, said nad kõik seda isegi mitu korda läbi teha. Üllatav oli see, et ehkki lõõr oli laskumiseks päris kitsas, mahtusid suured koerad sealt palju paremini läbi ning hoopis väiksemad koerad olid need, kes osavalt küünite ja käppadega lõõriseinte külge klammerdusid ning laskumisele vastu punnisid.

Teine laupäevane harjutuspaik asus laagripaigast üsna kaugel. Tegemist oli mitme kahekorruselise erinevas seisukorras lagunenud kivihoonega, mille juures rääkis Annika Himanen meile lühidalt erinevatest varingutüüpidest ning sellest, kuidas nende puhul käituda tuleb. Peale teoorialoengut oli iga grupi ülesandeks ehitada selline peidukoht, millega saaks õpetada koerale, et ta peaks rusude alla mattunud inimese leidmisel otsima iseseisvalt koha, kust pääseb sellele inimesele kõige lähemale ning alles seal teatama oma leiust. Igale koerale tehti harjutus kasutades ettevalmistatud peidukohta just selle koera tasemest lähtuvalt. Kinnise peidukoha harjutamisel külastas seda gruppi, mille töös ka mina osalesin, kaameramees. Lugu meie laagrist näidati samal õhtul Eesti Televisiooni õhtustes uudistes.

Kolmandaks harjutuseks sellel päeval oli suure, kolmest blokist koosneva kahekorruselise maja läbiotsimine. Esimesel korrusel võis koerajuht liikuda koos koeraga. Teisele korrusele koerajuht minna ei tohtinud ning koer pidi olema võimeline täiesti iseseisvalt, ilma koerajuhita, tööd tegema ja kogu korruse läbi otsima. Selles harjutuses oli kasutatud ka laibalõhna, millest võib pikemalt lugeda meie koduleheküljelt artiklist „Kas me otsime surnud inimest?“. Õhtuses arutelus selgus, et ükski koer ei olnud võimeline teisel korrusel üksinda minema kolmandasse, kõige kaugemasse, majatiiba, kus tegelikult asus figurant. Seega on meil kõigil selles valdkonnas päris palju veel tööd teha.

Neljas ülesanne sellel päeval oli kahe väikese ala kontrollimine, kuhu nii koer kui koerajuht sisse minna ei tohtinud. Nendele, kes seda tüüpi töötamist varem harjutanud polnud, tekitas ülesanne mõningaid probleeme. Üldiselt oskas enamus koeri ära näidata, kus kohas ala serval kõige tugevam figurandi lõhn oli. Koerajuhi töö oligi otsustada, kas aladel oli figurant ja kui oli, siis kus täpsemalt.

Laupäeval peale õhtusööki toimus väga huvitav loeng ja presentatsioon meie Soome laagrikaaslaste poolt, kes tutvustasid meil siiani tundmatu Hollandist pärit „sokipalli“ meetodi põhimõtteid ja eeliseid. Meil oli hea võimalus soomlaste selle meetodi järgi õpetatud koeri kogu laagri aja jooksul ka töötamas näha.

Laupäeva õhtu lõppes toredate koerasportliku ürituse ja seltskondliku koosviibimisega laagritule paistel.

Pühapäeva hommikul kell 5.30 tuli laagrisse teade, et kaks sõpra on eelmisel päeval autoga metsa läinud ning õhtuks koju polnud nad jõudnud. Kadumisest teatas üks kadunud meeste abikaasast. Politsei palus meie abi nende meeste otsimisel. Koheselt moodustati laagripaika otsingu staap ja määrati staabiülem, jagati välja kaardid ning alustati otsinguplaani koostamisega. Kuulanud ära ka teiste otsingul osalenute arvamused, otsustas staabiülem saata autod teid pidi patrullima ja kadunute autot otsima. Auto leiti suhteliselt ruttu ning selle ümbrust saadeti kontrollima jäljekoer. Samal ajal alustati staabi üleviimist auto leidmise kohta. Tänu jäljekoera tõhusale tööle leiti esimene kadunu tunni aja jooksul. Kuna mehed olid eelmisel õhtul tulitsenud ning lahku läinud, siis ei osanud leitud mees oma kaaslaste asukoha kohta mingit infot anda ja otsinguid jätkati. Auto ümbrust kontrollis veel ka teine jäljekoer, kes sai küll jälje, kuid kaotas selle peagi ning otsijad naasesid staapi. Samal ajal jaotas staabiülem otsingus osalevate koerte vahel ümbruskonna alad ning koerad saadeti oma alasid läbi otsima. Igal koerajuhil oli kaasa orienteeruja kaardi ja GPS-iga ning raadiojaam. Kuna esimese kadunu leidnud jäljekoer oli poolel jäljel andnud vihje kõrvaloleval alalt tulevale õhulõhnale, saadeti ka sellel alale otsingugrupp. Teine kadunu leiti suhteliselt kiiresti sellelt alalt. Õppus lõppes kogu otsingukäigu ja organiseerimise analüüsi ning aruteluga.

Mida siis õppisime? Erinevad harjutused ja ülesanded näitasid igale koerajuhile kätte nõrgad kohad otsingupaari töös ning koos koolitajaga analüüsiti põhjusi ning püüti leida lahendusi edaspidiseks tööks. Uus sokipalli meetod andis palju mõtteainet kõigile ning innustas selle meetodi kohta rohkem infot hankima. Laagris veedetud päevad võimaldasid kohtuda erinevatest gruppidest koerajuhtidel ning arendada arutelu meie ala tuleviku üle. Pühapäevane otsinguharjutus näitas, et palju on veel õppida ka otsingute organiseerimise koha pealt. Kuna päästeoperatsioonides osalemine ja otsingute korraldamine on meie koerajuhtidele veel suhteliselt uus ala ning jäädes väga rahule meie laagri korraldusega, pakkusid Soome Töökoerte Liidu esindajad välja võimaluse teha edaspidi koostööd selles valdkonnas nende organisatsiooni ja EPKÜ vahel. Üheks arutelu objektiks oli Soomepoolse abi võimalused meie otsingute grupijuhtide koolitamisel. Samuti soovime jätkata ka lõunanaabrite lätlastega edukalt alanud koostööd, et üheskoos arenda ja päästekoerte kasutamist tõhustada.

Kolm laagripäeva möödusid äärmiselt tegusalt ning õpetasid palju nii koerte koolitamise, enda võimete ja oskuste kui laagri korraldusliku poole kohta. Suur rõõm oli näha juba tuttavaid ja ka täiesti uusi inimesi, kes kõik selle laagri õnnestumisse oma panuse andsid. Täname kõiki, kes laagri õnnestumisele kaasa aitasid!

Eriline tänu Hasartmängumaksu Nõukogule, kelle rahalisel toetusel see laager võimalikuks sai!